



foto's Carmen Hiddes

Pirapunter

Is dit nu geen prachtig Heer Bommel-plaatje? Die sfeer van het Donkere Bomen Bos, op de grens met de Zwarte Bergen, met grillig gevormde spaartelgen met ondergroei van bosbesgestruikte, en daarin een raadselachtige, zwevende omgekeerde transparante piramide. Marten Toonder had er vast een briljante naam voor bedacht. Wij komen niet verder dan de "zweef pirapunter". Dit fenomeen kunt u zo maar tegenkomen als u weer een zuurstofverrijkende omzweving maakt in onze negentiende eeuwse voormalige energiebossen. Om u een steun in de rug te geven bij de dan verwachtingsvolle gezichten van uw wandelgezelschap, behandelen we hierbij de prangende vraag: wat hangt hier in 's hemelsnaam tussen het geboomte?

- Het restant van een zwevende lantaarn die, ter gelegenheid van het benoemen van een record aantal Boeddhistische meesters in Nederland, gevierd werd in een tempel nabij het bos en daar dus is opgelaten.
- Hoewel sommige van onze collega's het betwisten, woont in de meest afgelegen bosgebieden van Nederland volgens nabuurters toch nog een enkele Trol. Zien betekend niet navertellen, maar ruiken... een zware geur van verrotting van z'n zeer slechte adem... dan weet je dat je in de buurt zit. Als Trollen gejeukt door hun onzin-

delijkheid het ondergoed willen reinigen, laten ze deze zweven tussen het kreupele eikenhout, waardoor je soms zo'n blekende reuzenonderbroek tegenkomt.

- letwat onsmakelijk, maar vooruit: hierin poepen de bladende rupsen uit de boomkronen hun met vormen van stikstof-gevulde en verzuurde darmen leeg om onderzoekers [confraters van wetenschappelijk fenomenoloog prof. Zbygniew Prlwytszkofsky] te plezieren. Echte wetenschap, dus.
- We zien hier het textiele kunstwerk "geluidsvanger 6" die is opgenomen in de Duurzame Kunstroute van 2021 door de Nederlandse natuurgebieden.
- Soms duren onderzoeksprogramma's in de natuur eigenlijk te kort om goed te meten wat het proces nu precies behelst. Dat is natuurlijk erg jammer. Nee, dan bij het RIVM: luchtkwaliteitsonderzoek is een echt continue meting. Hier een van de referentiepunten voor de meest schone lucht in Nederland. Het percolatiewater dat in de flesjes wordt opgevangen wordt elk kwartaal gemeten. Dan weet je pas wat.

Praktij kraadsel door Erwin Al en Ido Borkent, met dank aan Carmen Hiddes, Joost Vogels en Marijn Nijssen van de Stichting Bargerveen voor het idee en de uitleg.

* NB redactie: budburst is het massaal uitschieten van de voorjaarsknoppen, in dit kader niet verwarren met butt burst.

Antwoord: Het is geen kunst, het is geen religie, het zijn geen mythische figuren: het is onderzoek. En wel lopend onderzoek in het kader van het mogelijk toepassen van steenmeel. Het goede antwoord is C, de drol- lenvangers van rupsen. We laten de onderzoekers Carmen Hiddes en Joost Vogels, tevens ontwerpers van de opstelling, graag aan het woord: "Het zijn omgekeerde trechters, met een vast oppervlak die onder eikenbomen zijn opgehangen. Tijdens de budburst* en de daarmee samenhangende rupsenpiek eten rupsen (delen van) het ontgende blad op, maar hoog in de boom zijn deze rupsen heel moeilijk te bemonsteren. We bemonsteren de bereikbare bladeren en tellen daar het aantal rupsen en mate van vrata aan de bladeren. Daarnaast gebruiken we de zogenaamde drollen-vangers om een indicatie te krijgen of de mate van rupsenvrataat hoger in de boom goed vergelijkbaar is met die van de bemonsterbare bladeren. Immers, hoe meer rupsen er op de bladeren zitten, hoe meer drollen naar beneden vallen. De hoeveelheid opgevangen drollen wordt dus gebruikt als maat voor de dichtheid van rupsenbezetting in de bomen. Deze drollenvangers zijn opgehangen in experimenten in (verzuurde) eikenbossen op 10 locaties verspreid over de Veluwe, waar het effect van toediening van twee typen steenmeel worden gemonitord. We willen onder meer weten of de mate van rupsenvrataat toeneemt als er steenmeel aan een eikenbos wordt toegevoegd. Dit onderzoek wordt gefinancierd door de provincie Gelderland en wordt uitgevoerd door onderzoekers van de Radboud Universiteit, B-Ware, Stichting Bargerveen, Universiteit Antwerpen en WenR." Commentaar van Prlwytzkofsky: "Prawi Ener zeer eigendommelijke geschiedenis. Vormlijnmeejs met hunner excrementaten, die ene krachtige bestudering verdienen. Verdere laboratorium-onderzoekung is geboden!"